

Tömning och transport av avloppsslam i skärgården och på Norrskata

1038/02.05.00.00/2020

Bygg- och miljönämnden 05.05.2021 § 87

Beredare

Miljövårdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927

FöredragandeMiljövårdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927
förnamn.efternamn@pargas.fi

Till bygg- och miljönämnden, i egenskap av övervakande myndighet i avfallshanteringsärenden, har riktats två separata skrivelser som gäller tömning och transport av avloppsslam från fastigheter utanför vattentjänstverkets verksamhetsområde.

Den första skrivelsen daterad 23.3 2021 är från Norrskata Byråd r.f. och den senare 11.4.2021 från stadsfullmäktigemedlem C. Friis. I båda skrivelserna påtalas att det efter att slamtransporten i Pargas skärgårdsområden konkurrensutsatts och från 1.4 upphandlats för fastigheterna på huvudöarna i Nagu, Korpo och Houtskär, uppkommit problem med tömnings- och transportavgifter för fastighetsägare utanför entreprenadområdena. På dessa områden, dit även Norrskata ännu hör, skall tömning och transport av avloppsslam skötas som tidigare, dvs. så att fastighetsägarna själva upphandlar och kommer överens med en transportföretagare om tömningen. Eftersom kostnaden för slamtömning varierar mellan entreprenadområdena och övriga närliggande områden ifrågasätts i skrivelserna även om detta medför att invånarna behandlas ojämnt eller medför större risk för att slam behandlas på ett för miljön skadligt sätt.

För fastighetsägare med behov av slamtömning på öar som tillhör Korpo kommunområde, men vars fastighet inte finns inom det som av avfallsbolaget klassats som huvudö, är situationen speciell eftersom avloppsslam tillsvidare inte tas emot vid avloppsreningsverket i Korpo. Orsaken till detta är att reningsverkets skick och kapacitet är sådant att den extra belastningen medför att tillståndsbestämmelserna/reningskraven äventyras. Avloppsslammet måste därför enligt beslut av stadens tekniska sektion transporteras till reningsverket i Norrby/Pargas eller till Åbo. Detta medför tilläggskostnader för fastighetsägarna, i synnerhet om avloppsbrunnarna på endast en fastighet töms och fastighetsägaren därmed tvingas stå för hela transportkostnaden. För att uppnå lägre transportkostnader borde fastighetsägarna själva med transportföretagarna koordinera tömningarna så att kostnaden för transport av avloppsslam per gång kan fördelas mellan så många fastigheter som möjligt.

Som svar på skrivelsen från Norrskata byråd har avfallsbolaget LSJH:s invånarservicechef svarat byrådet att bolaget av avfallshanteringsmyndigheten fått i uppgift att för åren 2021-2026 konkurrensutsätta slamtransporterna i alla 17 delägarkommuner. Detta arbete pågår och för Pargas del har bolaget hittills konkurrensutsatt tömning och transport från huvudöarna i Nagu, Korpo och Houtskär. Invånarservicechefen konstaterar att nuvarande situation gäller från

1.4. Efter att entreprenören får mera erfarenhet av området försöker bolaget hitta en lösning så att entreprenören kan stå till tjänst med tömning av slam från fastigheter även på Norrskata. Detta kan tas i bruk redan innan bolaget hunnit med att konkurrensutsätta tömning av avloppsbrunnar på Norrskata.

Enligt statistik som staden har finns på Norrskata 70 fast bosatta personer, fördelade på 39 fastigheter. Fritidsfastigheternas antal är drygt 200. Enligt uppgifter från Norrskata byråd är antalet avloppsbrunnar på Norrskata totalt 73, därav 25 st slutna cisterner för WC-vatten. Antalet fastigheter som behöver tömning är alltså inte stort, orsaken till att bl.a. Norrskata nu i första skedet lämnats utanför entreprenadområdet är en kort extra färjförbindelse från Galtby och att på Norrskata är insamlingen av brännbart avfall inte ännu fastighetsvis organiserad, utan sker via områdesvisa avfallsterminaler.

Avfallsbolaget LSJH som har i uppdrag att organisera slamtömningen och konkurrensutsätta områden i lämplig omfattning, konstaterar att konkurrensutsättningen tar tid och att de måste ha tillräckligt detaljerade uppgifter om fastigheterna och områdena för att konkurrensutsättningen skall kunna genomföras på ett bra sätt. Bolaget har inte kapacitet att på en och samma gång genomföra konkurrensutsättning och entreprenadavtal för hela sitt verksamhetsområde. På de områden som inte omfattas av entreprenadavtal kan tömningen fortsätta enligt tidigare modell, men situationen för fastigheter på öar runt Korpo är speciell, eftersom det lokala avloppsreningsverket inte kan ta emot avloppsslam.

Såväl avfallsbolaget som stadens miljö- och tekniska enheter har kontaktats, framförallt vad gäller svårigheter med slamtömning på Norrskata. Norrskata nås med regelbundna turer med landsvägsfärja till och från Galtby. Problemen med slamtömning från fastigheter på Norrskata accentueras av att det kommunala avloppsreningsverket i Korpo tillsvidare inte tar emot slam från fastigheter utanför vattentjänstverkets verksamhetsområde.

Stadens vattentjänstverk och avfallsbolaget har påbörjat en utredning och planering för att förbättra Korpo avloppsreningsverks kapacitet för att ta emot och behandla allt avloppsslam från hela Korpo och på sikt även slam från Houtskär kommunområden. För detta kommer att behövas ett fungerande system, sannolikt miljötillstånd för verksamheten och investeringsanslag för ombyggnaden. Under en övergångstid har vid reningsverket tagits i bruk separata mellanlagringstankar för slam från periferfastigheterna. Avsikten med mellanlagringen är att slammet i större partier kan transporteras till sluthantering, detta för att få ner transportkostnaderna.

Kompletterande material Skrivelser 23.3 och 11.4 riktade till bygg- och miljönämnden om slamtömning i skärgården och på Norrskata.
Avfallsbolaget LSJH:s invånarservicechefs svar 6.4.2021

Förslag Bygg- och miljönämnden beslutar, i egenskap av tillsynsmyndighet enligt avfallslagen, konstatera att ordnandet av tömning och transport av avloppsslam inte ingår i nämndens beslutanderätt. Avfallsbolaget LSJH har enligt beslut av avfallshanteringsmyndigheten (Sydvästra Finlands avfallshanteringsnämnd) fått i

uppdrag att konkurrensutsätta slamtransporterna. Detta arbete pågår och från 1.4. 2021 finns entreprenadavtal för huvudöarna i kommundelarna Nagu, Korpo och Houtskär. Det nya systemet har tillsvidare varit i bruk endast en kort tid men verkar nog fungera, förutom för fastigheter i behov av slamtömning utanför området som i Korpo kommundel klassats som huvudö.

Enligt avfallslagen § 35 ska fastighetsvis avfallstransport oavsett metod ordnas så att avfallstransporttjänster tillhandahålls allomfattande och tillförlitligt, samt på skäliga och icke-diskriminerande villkor. Fastighetsägarna på Norrskata kan fortsättningsvis få tömningstjänster på samma sätt som tidigare, genom att själva avtala om tömning med en privat entreprenör. Problemet är transportsträckan och därmed även att transportkostnaden stigit avsevärt i och med att avloppsslam inte längre tas emot i Korpo.

Eftersom situationen vad gäller tömning av avloppsslam, för fastigheterna utanför huvudön i Korpo kommundel är speciell och eftersom Norrskata kan nås med regelbundna turer med landsvägsfärja till och från Galtby, uppmanar bygg- och miljönämnden avfallbolaget LSJH att i snabb ordning utreda hur Norrskata kunde införlivas som ett område som omfattas av entreprenadavtalet för Korpo huvudö. Relativt tillförlitliga uppgifter om antal, typ av och placeringen av avloppsbrunnar torde gå att få via Norrskata byaråd.

Alternativt behöver

a) med snabb tidtabell hittas en lösning så att entreprenören på Korpo, på liknande villkor som för fastigheterna på Korpo huvudö, även kan stå till tjänst med tömning av slam från fastigheter på Norrskata.

b) utredas huruvida det under en övergångstid kan tas i bruk en mellanlagringsstation för avloppsslam från fastigheterna på Norrskata. Tömning och transport av avloppsslam till och från mellanlagringsstationen borde då arrangeras så att detta blir kostnadsmässigt attraktivt för fastigheterna på Norrskata.

Beslut

Förslaget godkändes.

Delgivning

Sydvästra Finlands avfallsservice (LSJH), Norrskata byaråd r.f., Christer Friis, Stadsstyrelsens sektion för tekniska stödtjänster